

Pia Hilaria R. P. Angelini Gazæi E Societate Iesv Atrebatis

Gazet, Angelin

Antverpiae, 1629

Pictor pius dæmones pingit teterrimos, & bono euentu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70444](#)

Pictor pius dæmones pingui teterimos,
& bono euentu.

Ex Vincentio Bellonac.lib.7.cap.104.

FAUETE SUPERI, penicillum porgite,
Sed & colores & tabellam porgite.
Quod & beatum & prosperum & felix siet,
Pingendus est Pictor mihi, prudens, probus,
Pictoribusque rarus in paucissimis.
Non de nefastis sordium institoribus,
Qui de coemptis in Erebo coloribus,
Et in tabellâ prorsus inuesti, lupas
Creare nudas, & lupanar assolent,
Et penicillo de suo lenoniam:
Qui nil negoti, nilque pensi aliud habent,
Quam Bersabeas aut Sussannas limpidi
Ad fontis vndam pellices exponere.
Apage saginam dæmonum, pus Tartari.
Fuit bonarum mentium dis Belgium,
Solertiumque mentium semper ferax.
Hic par Apelli Pictor illustris fuit:
Maligna fama nomen oblita est. Erat
Huic volupe magnum dæmonas teterimis
Coloribusque gestibusque fingere,
Ut quidquid artis, quidquid ingenii foret,
Id omne in ora sceda congestum daret.
Dedit subinde tam hispidos, tamque horridos,
Verbo exprimendos unico, tam dæmonas,
Ut intuentum præ metu starent comæ,
Artus rigerent, pallio se obnuberept.

Sed

Sed & ut volucres concolores è styge
 His aduolarent, & genus suum ratæ
 Darent salutes; at frementes decipi,
 De felle puro Tartari diras dabant.
 Quoties querelas in sinum Atri Principis
 Tulere de Pictore funestissimas?
 Pinxere quoties hunc colore non suo?

Iam pegma Pictor & theatrum pensile
 Validis in altum trochleis eduxerat
 Ante Mariani principes templi fores,
 Diuæ parentis editurus icona,
 Et huic Draconem subditurus Inferum:
 Exin labore fessulus pio leues
 Dum nocte somnos duceret, circumstetit
 Satelles Orci de malignioribus.

Videt hunc nigellum Pictor imperterritus,
 (Nam tetrores, atriores pinxerat)
 „Audit tonantem: Quæ, malūm, hæc insania,
 „Male Pictor, animūm fascinat tuum tibi,
 „Qui nos colore, quæ potes, quæ non potes,
 „Per fas nefasque decoloras improbo?
 „Hic Pictor inter-verba-rumpit: Euge tu
 „Ne furue sœui, neu corusca cornibus:
 „An ille bellus Aethiops, qui candicat?
 „Annon venenum id optimum, quod pessimum est?
 „Annon vocamus optima inter optima
 „Ea flagra, tergo dira quæ veniunt tuo?
 „Sic (pace vestrâ dictum id & factum velim)
 „Dum vos colore formo deformissimos,
 „Tum vos eodem pingo formosissimos.

Non se ferebat impotens dæmon sui,
 Et captus enthymemate, in spumas iens,

Per capita iurat Stygia, per teturum Cain,
Per ipsa Iudæ viscera, & iurans ait:

„Ego te (iocoſo Pictor interim labro
Minas ſonorat æſtimat poppifinare)

„Ego te (doloris & furoris ignibus
Cubile totum canduit, at euanidis)

„Ego te docebo pingere, aſt malo tuo,

„Meoque riſu. Dixit, & fœtens abſt.

Reddit abeunti Pictor: I medius crepa,

„Iraque totus rumpere & diſrumpere;

„Et te docebo, quantuli teque & tuos,

„Tuum & tuorum robur vnuſ æſtimem.

Mane ergo cceptum gnauus ingrediens opus,
Pigmenta varia, pegmate in ſcenſo, parat:

Magnæ ille Matris Maximique filij

Corpora figurat, muſculos, venas, toros,

Vestemque variam, cyclademque ſplendidam:

Et firmat operi plurimos huic dies.

Proceritate maior heroa Parens

Augusta Prolem fufinet laeuā; aureum

Moderante ſceptru in dextrâ; capiti peplum,

Peplo corona ianthino ſuperſedet,

Corona gemmis, & ſmaragdis, & graui

Adamantē diues. Hinc & hinc compti probē

Sidunt in humeris leniter pandis pares

Byſſo capilli, tæniā vincit herbida,

Et vultus olli lucidus ſpirat diem,

Ipsumque ſolem porrigit ſpectantibus.

Frons alta, frons honoris & prudentiae

Venuſta ſedes, in ſupercilijs cadit

Decenter arcus: In fenestrâ oleaginea

Oculi reſident tam decori, ut nil mage.

Hac

Hac voculâ dictum sat est, Nihil magè.
 Colore viuo purpura scunt hinc genæ,
 Hinc & labella rosea: mole stat suâ
 Columella colli, quam corymbi gemmei
 Velant pudicè, coniuges coralliis.
 Conchyliata & stellulis interlita,
 Vndanique vestis corpus obnubit sacrum:
 Virgatus auro limbus hanc obambulat.

Quid de Puello crispulo, formosulo?
 Refert Parentem natus. Haud aqua est aquæ,
 Haud stella stellæ similior. Genæ rosis,
 Auro capilli disputant; ostro labra,
 Stellis ocelli, liliis collum præit.
 Vuam sinistrâ gestitat, sed dexteræ
 Tribus digitulis visus ad precarier
 Bonus bona bonis, atque risu blandulo
 Sacra subeuntes limina intucrier.

Ventum ad Draconem suppedaneum. Citò,
 Bone Pictor, alios huc colores aduoca:
 Tenebricoso turbidoque non quadrant
 Saturi, sereni, floridi, perlucidi:
 Alia paranda est harmoge: è fuligine,
 E felle tauri, de cruento sepiæ,
 De putri amurcâ, liquidoque sulphure,
 Tristisque vomicâ pestilentis ulceris:
 Iftis in umbra tergus illætabile.

Explet magister artis Ingenium suas
 Partes abunde, tintui deficit nihil:
 Nec arte, nec labore Pictor vincitur.

Cuculus Auerni, qui minas nuper graues
 In dormientem valdius contorserat,
 Excubitor astat de propinquâ fraxino,

Palle-

Hac

Palleſcit odio, liuet inuidentiā,
Aliquid & ipſe, ſi poteſt, monſtri creat.

Stat ergo Diua calcibus tergum premens
Draconis: ille capite contuſo iacet,
Magnamque partem dentibus quassis, ſuo
Eneruis utero ſemiruptam ſubiicit
Caudam trementi: flammeis tantum miser
Depugnat oculis, quos ad instar fulguris
Vibrat retortos in Beatæ fimbriam,
Altius inaudax contueri, pallidum
Colore ventrem lurido ſuppingitur,
Tergum colubri more verſicolor, pedes
Exunguis, aures fissus, atque alas lacer.

Premere furores, qui latebat cominūs,
Non potuit vltra Cuculus; ilicet, Deo
Illud ſinente, (non ſinente nil potens,
Ne vel ſuo mouere formicam gradu)
Validum ciere vorticem, Eurus ingruere,
Vna ingruere pincerna turbinum Nodus,
Sublime pegma nutat vndatim, gelu
Lethale ſtantis membra Pictoris ſubit:
Aperire riętus inchoat dæmon ſuos,
Grandem ut cachinnum ludibundus excreat.
Iteratur ecce turbo, iamque iam ruit
Vulfis theatrum trochleis: Pictor pius
Ruiturus ibat, quando Diuam contuens,
Impos profari plura, clamat, Adiuua,
O Mater; ore vix abibat, Adiuua,
(Res mira dictu, rara creditu) manum
Prætendit icon picta, labenteim regit,
Mediaque in aurā noxiæ expertem tenet.
Plebs tota derepentē conuolat, vident

Stupe-

Stupore fixi pendulum, mox & Dei
Miris Parentem laudibus in altum ferunt,
Scalisque saluus subditis Pictor salit.

Pudibundus Erebum Cuculus ingreditur redux.
Huic Prætor Orci præ furoris impete,
Hos deferenti cum dolore nuntios,
Trinode sceptrum impegit in malas malas.
Dæmon misellus præmij vicem, Hoc habet.

Pictor poëta est, & poëta pictor est:
Sunt isti & illi penicillus & color,
Sunt & tabellæ, sunt & icones suæ.
O Diua, Pictor si tibi quondam fuit
Tantæ ille curæ, quælo te, sit & tibi
Poëta cordi, qui colore (fors malo)
Tua Virgo pinxit ora, conatu bono.

*Moses Aethiops Eremita quatuor
prædones ligat & portat.*

Ex Sozomeno, lib. 6. cap. 29.

S C A Z O N.

Prædo cruentus fuerat Aethiops Moses;
Frontem ille, nares, labra, mystacas, mentum,
Cilia recurvus, ac eburneus dentes;
Oculosque flammis æmulos & introrsum
Validè sepultos euibrans; sed exanguem
Piceamque pellem nigra lux pererrabat.

Vin' multa paucis? bellus Aethiops Moses,
Cetera torosus, (si torosus est taurus
Exuberanti solus altus in prato,)

Et